

Tự kỷ là gì ?

Chứng Rối loạn Tự kỷ (ASD), còn gọi là bệnh Tự kỷ, là một khuyết tật suốt đời bắt đầu từ khi sinh hoặc ngay sau khi sinh. Bệnh Tự kỷ làm ảnh hưởng đến người bệnh về cách học hỏi, cách tiếp xúc với người khác và những môi trường xung quanh của họ.

Các dấu hiệu của bệnh tự kỷ bao gồm:

Sự khác biệt về mặt phát triển xã hội và đối thoại

Có các sở thích hạn hẹp và có hành vi hay lặp đi lặp lại.

Người tự kỷ không có ai giống nhau cả, do đó chúng ta chỉ nói về bệnh một cách tổng quát.

Những người tự kỷ đều có các khả năng về trí tuệ, tuổi tác, hành vi, sự hiểu biết về mặt xã hội và các kỹ năng đối thoại khác nhau.

Lịch sử

Từ ngữ tự kỷ đến từ tiếng Hy-lạp 'autos', có nghĩa là tự mình. Thoạt đầu, vào giữa thế kỷ thứ 20, từ ngữ này được coi như một chứng rối loạn, thế nhưng văn hóa dân gian lại cho rằng lúc nào cũng có người mang chứng bệnh tự kỷ. Sự hiểu biết căn bản hiện nay của chúng tôi về bệnh tự kỷ đến từ những tài liệu do Leo Kanner (1943) và Dr Hans Asperger (1944) viết vào đầu thập niên 40. Trong các tài liệu của họ thì cả hai người này đều mô tả tương tự về những nét đặc trưng bộc lộ trong các trẻ em mà họ đang làm việc với. Những nhà nghiên cứu quan trọng khác cũng đã giúp chúng tôi hiểu rõ thêm về bệnh tự kỷ, đó là Lorna Wing và Christopher Gillberg. Đồng thời những câu chuyện riêng tư của Temple Grandin, Luke Jackson và những người mang bệnh tự kỷ, cũng giúp mở mang kiến thức của chúng tôi về bệnh này.

Bệnh tự kỷ được chẩn đoán như thế nào?

Thông thường tại Úc, bệnh tự kỷ được chẩn đoán bằng phương pháp dùng Tập Hướng dẫn về Chẩn đoán và chứng cứ từ Thống kê về các Chứng Rối loạn Trí tuệ, Xuất bản số năm, (DSM-5). Thường thường thì bác sĩ khoa nhi hoặc một nhóm các chuyên khoa sẽ hoàn tất một cuộc thăm định và thường thì bác sĩ khoa nhi hoặc một nhóm các chuyên khoa chẩn đoán bệnh.

For more information on the DSM-5 see –

Muốn biết thêm chi tiết về Tập Hướng dẫn Chẩn đoán DSM-5, xin hãy vào xem trang mạng:
http://www.positivepartnerships.com.au/orionfiles/upload/public/files/Fact%20Sheet%2010_DS_M-5_Nov13.pdf

Bệnh tự kỷ phổ biến như thế nào?

Một cuộc kiểm duyệt gần đây nhất tại Úc (MacDermott et al., 2007) cho thấy mỗi năm cứ 160 trẻ em thì có 12 em trong lứa tuổi từ sáu đến 12 tuổi bị chẩn đoán mang bệnh tự kỷ. Phái nam có số chẩn đoán mang bệnh tự kỷ nhiều hơn phái nữ.

Nguyên nhân

Bệnh tự kỷ không có nguyên nhân rõ ràng. Nghiên cứu cho thấy có lẽ nguyên nhân gây bệnh là do sự phối hợp giữa các yếu tố di truyền và môi trường (cả hai, trước khi sinh và sau khi sinh). Đồng thời nghiên cứu cũng cho thấy là nguyên nhân gây bệnh có thể khác cho từng cá nhân.

Những nét đặc trưng của bệnh tự kỷ

Đối thoại

Đối thoại là một khả năng diễn đạt được những gì mình cần, muốn và hiểu được những người khác. Những người tự kỷ có thể nói được thành lời, tuy nhiên họ:

- gặp phải khó khăn để hiểu được người khác
- giải thích các câu hỏi và những phê bình theo nghĩa đen
- khó mà hiểu được những phép ẩn dụ hoặc từ ngữ mang nhiều ý nghĩa
- cảm thấy khó có thể bắt đầu hoặc duy trì một cuộc đối thoại
- nói như người lớn
- hay lặp đi lặp lại những từ ngữ hoặc các câu nói

Đồng thời có khó khăn về mặt đối thoại còn làm ảnh hưởng đến cách giao tiếp xã hội của người tự kỷ nữa.

Giao tiếp xã hội

Giao tiếp xã hội là cách tạo sự cảm thông và hiểu biết của một cá nhân với những người khác trong một nhóm.

Người tự kỷ có thể họ hiểu biết rất ít về các luật lệ xã hội, thích chơi một mình, không biết cách tham gia vào các trò chơi / sinh hoạt và ngay cả đôi khi thấy họ có vẻ bất lịch sự.

Hành vi

Những người tự kỷ thường hay có những trình tự và hành vi lặp đi lặp lại. Điều này giúp cho họ có được một cảm giác bình tĩnh và trật tự. Những người tự kỷ có thể:

- cần theo giờ giấc
- không thích thay đổi
- có sở thích mãnh liệt riêng về một đề tài
- có những chuyển động bất thường của cơ thể.

Cảm ứng của Giác quan

Cảm ứng của giác quan là câu nói dùng để chỉ đến cách mà não bộ nhận và sử dụng những thông tin từ các giác quan của chúng ta. Những khác biệt về cảm ứng của giác quan có ảnh hưởng đến khả năng học tập và hành vi của trẻ em tại nhà, trường học và trong cộng đồng. Người tự kỷ có thể phản ứng thiết yếu kém hoặc quá mức khi :

- có tiếng động / thính giác
- va chạm / xúc giác
- nhìn thấy vật gì / thị giác
- ngửi mùi / khứu giác
- nếm / vị giác
- có sự chuyển động
- có người hoặc đồ vật ở gần họ.

Nét sơ lược về khả năng học tập

Mỗi trẻ em tự kỷ đều khác nhau, tuy nhiên sau đây là những lĩnh vực mà các em thường gặp khó khăn nhất :

- thay đổi
- chú tâm và tập trung
- giao tiếp xã hội
- cảm xúc

- cơ bắp và sự phối hợp chuyển động
- chú tâm vào cái nhìn chăm chăm của chúng
- hiểu được ý nghĩa
- chuyển những kỹ năng đã học từ một nơi này sang một nơi khác
- cảm ứng của giác quan
- thứ tự trước sau (hiểu được thứ tự trước sau của các sự kiện)
- hoạch định và tổ chức
- cảm hứng

Các em học sinh tự kỷ có rất nhiều ưu điểm, bao gồm:

- trí nhớ giỏi
- làm theo giờ giấc và giữ luật lệ
- có cảm hứng và kiến thức giỏi về một số đề tài riêng biệt nào đó.
- là những người học theo thị giác
- Thành thật

Những ưu điểm và khó khăn này có nghĩa là các học sinh tự kỷ thường có tiểu sử học tập rất giỏi về một số lãnh vực này thì lại gặp khó khăn trong một số lãnh vực khác. Một phương pháp giảng dạy hay là chú trọng vào những ưu điểm của các em hơn là cứ tìm cách cải thiện những mặt khó khăn của các em.

Các nguồn tham khảo

Asperger, H. (1944) Translated & annotated, Frith, U. (1991). 'Autistic psychopathy' in childhood, In U. Frith (1991), Autism and Asperger syndrome (pp. 37–92). Cambridge: Cambridge University Press.

Kanner, L. (1943). Autistic disturbances of affective contact. *Nervous Child*, 2, 217-250.

MacDermott, S., Williams, K., Ridley, G., Glasson, E. & Wray, J. (2007). The prevalence of autism in Australia. Can it be established from existing data? A report for the Australian Advisory Board on Autism Spectrum Disorders. Retrieved January 23, 2008, from: www.autismaus.com.au.